

2040, DE ODYSSEE VAN DE FCAS HET LUCHTGEVECHTSSYSTEEM VAN DE TOEKOMST

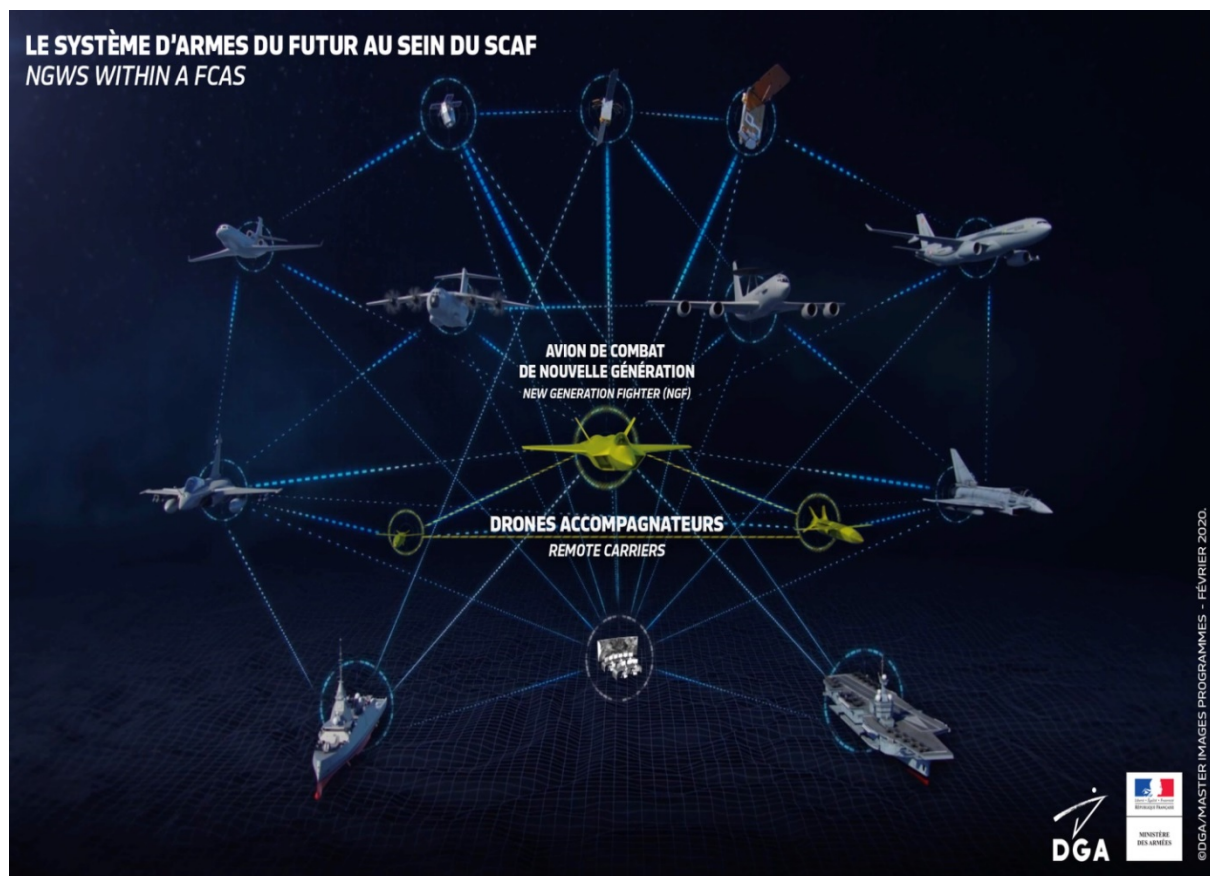
Informatieverslag van de heer Ronan Le Gleut en mevrouw Hélène Conway-Mouret,
namens de Commissie Buitenlandse zaken, Defensie en Strijdkrachten

Informatieverslag n   642 (2019-2020)

Het programma voor het Luchtgevechtssysteem van de Toekomst (Future Combat Air System: FCAS) is onontbeerlijk voor de vernieuwing van de gevechtsluchtvaart van Frankrijk, Duitsland en Spanje tegen 2040 (de datum waarop de Rafale en de Eurofighter Typhoon uit de dienst worden genomen). Het is eveneens essentieel voor het **behoud van de strategische autonomie en de industriële- en technologische defensiebasis van Europa**.

Door samen met onze Duitse en Spaanse partners een luchtgevechtssysteem van de nieuwe generatie te bouwen, kunnen we de komende decennia over de beste technologieën beschikken en samen het hoofd bieden aan alle bedreigingen.

Aan het einde van haar werkzaamheden heeft de missie **vier belangrijke uitdagingen** voor het FCAS-programma vastgesteld: begin 2021 moet een nieuwe stap zijn gezet om het programma onontbeerlijk te maken; het hoofd bieden aan de uitdagingen van 2040-2080 (de waarschijnlijke levensduur van het SCAF); de industriële samenwerking zo doeltreffend mogelijk maken door de valkuilen van sommige van de vorige samenwerkingsprogramma's te vermijden; rekening houden met de Europese dimensie en het bestaan van een concurrerend programma, de Tempest. Voor elk van deze kwesties doet de missie concrete voorstellen.

1. HET FCAS PROGRAMMA ONONTBEERLIJK MAKEN VOOR JULI 2021

FCAS is essentieel en structurerend voor de komende decennia. De huidige financiële vastlegging, met een eerste contract van 65 miljoen euro voor de gezamenlijke conceptstudie en een tweede contract van 155 miljoen euro voor fase 1A voor de ontwikkeling van het demonstratiemodel, blijft echter te beperkt om elke stopzetting van het programma te voorkomen. De onderhandelingen, die hebben geleid tot het Frans-Duitse akkoord over de eerste fase van het programma, verliepen moeizaam. Waakzaamheid blijft geboden om ervoor te zorgen dat het programma niet vroegtijdig beëindigd wordt of te veel vertraging oploopt. In deze context zullen de komende twaalf maanden van cruciaal belang zijn voor het bereiken van een nieuw akkoord, met name over de kwestie van het industrieel eigendom en de « stealth-pijler », en ter versnelling van de uitvoering van het programma.

Voorstel 1: De voorkeur gaat uit naar de ondertekening, begin 2021, van een algemeen kadercontract om de ontwikkeling van het FCAS-demonstratieprogramma voort te zetten tot 2025/2026, in plaats van een opeenvolging van contracten die herhaaldelijk politiek moeten worden gevalideerd.

Voorstel 2: Verbeteren van het wederzijds begrip tussen de drie partners; opstellen en publiceren van een "gezamenlijke industriële defensiestrategie" met inbegrip van een toekomstgerichte planning voor de gezamenlijke projecten.

Voorstel 3: De drie partners aanmoedigen om het FCAS-tijdspad te versnellen, zodat het deel gaat uitmaken van de economische herstelplannen post-coronavirus. Hierdoor zou het programma vóór 2040 kunnen worden afgerond.

Voorstel 4: De Duitse partner uitnodigen om met de Spaanse partner een wapenexportovereenkomst te ondertekenen, vergelijkbaar met die afgesloten met Frankrijk.

2. DIE TECHNOLOGIEËN ONTWIKKELEN WAARDOOR FCAS IN 2040 ECHT REVOLUTIONAIR ZAL ZIJN.

Het FCAS moet de huidige luchtgevechtssystemen (Rafale en Eurofighter) tegen 2040 vervangen en in dienst blijven tot 2080 of zelfs later. De snelle ontwikkeling van technologieën in de gevechtsluchtvaart, maar ook op het gebied van de kunstmatige intelligentie, gegevensuitwisseling, 'combat cloud', elektronische oorlogsvoering en ultrasnelle raketten, evenals de inspanningen van onze belangrijkste tegenstanders en bondgenoten om steeds beter presterende systemen te ontwikkelen, maken het noodzakelijk om verder te kijken dan 2040. De uitdaging is om te voorkomen dat er een gevechtssysteem wordt ontwikkeld dat bij de ingebruikname al verouderd zou zijn. In het programma moet ook rekening worden gehouden met de ethische en juridische dimensie van kunstmatige intelligentie.

Voorstel 5: Beschouw kunstmatige intelligentie als een "transversale pijler" van het FCAS, die moet worden ontwikkeld met het oog op een zo breed mogelijk toepassingsgebied. Herstart de internationale besprekingen over dodelijke autonome wapensystemen (LAWS, *Lethal autonomous weapon system*) om te komen tot een duidelijk juridisch kader in overeenstemming met de ethiek en de beginselen van het internationaal humanitair recht.

Voorstel 6: Beschouw de pijler «combat cloud» als een prioriteit op hetzelfde niveau als het vliegtuig en de motor. Begin, van meet af aan, met de voorbereiding om van de FCAS-combatcloud in het *Scorpion Command and Information System (CIS)* te integreren.

Voorstel 7: Doe de nodige investeringen om het voor 2026 geplande demonstratiemodel uit te rusten met de M88-motor (motor van de Rafale) of een ontwikkeling daarvan.

Voorstel 8: Terwijl wordt gestreefd naar de hoogst mogelijke prestaties, moet de zorg voor het milieu van begin af aan in het FCAS-programma worden geïntegreerd.

3. VOOR EEN EFFICIËNTE EN EVENWICHTIGE INDUSTRIËLE SAMENWERKING

De ervaring die is opgedaan met bepaalde internationale samenwerkingsprogramma's op het gebied van defensie, zoals de A400M, heeft geleid tot het opzetten van een zeer gestructureerde industriële organisatie voor het FCAS. Het is georganiseerd in zeven pijlers: vliegtuig, motor, "remote carriers", 'combat cloud', simulatie/coherentie, en binnenkort 'stealth' en sensoren. Voor elk van deze pijlers zijn een projectleider en de voornaamste partner aangewezen. Hoewel Frankrijk kan vertrouwen op een belangrijke defensie-industrie, die haar knowhow op de essentiële gebieden waarop het programma betrekking heeft reeds heeft aangetoond, mag de plaats van onderaannemers niet worden verwaarloosd, dit in het belang van het algemeen industrieel evenwicht. Ook moet de kwestie van het industrieel

eigendom worden geregeld in overeenstemming met de beginselen die reeds door de Frans-Duitse overeenkomst van december 2019 zijn gevalideerd.

Voorstel 9: Leef tijdens het hele FCAS-programma het beginsel na van de 'beste atleet' (of "*Best Athlete*"): projectleider wordt diegene die zijn bekwaamheid al heeft aangetoond) om zo de fouten van het A400M-programma te voorkomen, tegelijkertijd moet men er over waken dat het Franse KMB op het gebied van defensie ook deel kan nemen aan het programma.

Voorstel 10: Versterk de positie van de Spaanse partner binnen de pijler "sensoren".

Voorstel 11: Bescherm, met betrekking tot het intellectueel eigendom, de « background » van de fabrikanten. Zorg voor een evenwichtig gebruik van de "foreground" (de technologieën die tijdens de ontwikkeling ontstaan): biedt elk van de deelnemende landen de mogelijkheid om het FACS na de ingebruikname in stand te houden en te ontwikkelen; zorg voor een adequate bescherming van de innovaties.

Voorstel 12: Integreer ONERA, op een billijk niveau, in het FCAS-programma met het oog op de eminente deskundigheid van deze organisatie op het gebied van de gevechtsluchtvaart. Stimuleer industriëlen om ONERA te gebruiken voor de onderaanneming.

4. GEEF HET FCAS-PROGRAMMA EEN EUROPESE DIMENSIE

Hoewel het FCAS-programma momenteel een Frans-Duits-Spaans project is, moet de mogelijkheid om synergie te vinden met Europese defensie-instrumenten alswel de exportdoelstelling uiteindelijk leiden tot de overweging om de samenwerking te verbreden. Bovendien zou het onvoorzichtig zijn om geen rekening te houden met het Tempest-programma.

Voorstel 13: Tracht het FCAS-programma in de volgende fasen (na 2026) uit te breiden tot nieuwe Europese landen. Ontwikkel synergiën met de Europese defensie-instrumenten (EDIDP, PESCO, FEDef) met name met het oog op de toepassing van de Europese interoperabiliteitsnormen.

Voorstel 14: Houdt rekening met het gelijktijdig bestaan van het Tempestprogramma als concurrent van het FCAS, het bestaan van twee programma's bemoeilijkt de opbouw van de Europese technologische en industriële defensiebasis (EDTIB).

Commission des affaires étrangères, de la défense et des forces armées Commissie buitenlandse zaken, defensie en strijdkrachten http://www.senat.fr/commission/etr/index.html 15 rue de Vaugirard 75006 Paris - secretariat-affetra@senat.fr	
Co-rapporteurs van het informatierapport	
 M. Ronan Le Gleut Senator voor Franse burgers die buiten Frankrijk wonen (Fractie : 'Les Républicains')	 Mme Hélène Conway-Mouret Senator voor Franse burgers die buiten Frankrijk wonen (Fractie : 'Socialiste et Républicain')

Het volledige verslag is beschikbaar op de website van de Franse Senaat :
<http://www.senat.fr/notice-rapport/2019/r19-642-notice.html>

